

Oproep Toekomstverbond GROEN Amsterdam

De stad die we willen zijn, en hoe we daar samen komen

Wij roepen de gemeenteraad op om samen met alle ondertekenaars een Toekomstverbond GROEN Amsterdam te vormen. Met daarin: afspraken over een nieuwe manier van samenwerken, en inhoudelijke opgaven waarop we door betere samenwerking meer kunnen bereiken. Wij zien het belang van een zo breed mogelijk draagvlak op een zo hoog mogelijk niveau in de stad, en daarom richten wij ons tot de raad.

Wij, de ondertekenaars van deze oproep, willen graag bijdragen aan de GROENE toekomst van Amsterdam, en denken dat dit het beste kan door op een andere manier te gaan samenwerken. Hiervoor hebben we samen veel te bieden: onze gebundelde energie, tijd, kennis en ervaring, een sterk verbonden GROEN netwerk en de wil om het samen te doen. Met elke opgave waar we samen aan werken, versterken we collectief eigenaarschap van GROEN en de cruciale rol daarvan in gezondheid, klimaatadaptatie, economie en stadsgeluk.

Onze stad heeft duidelijke visies en ambities voor GROEN. GROEN gaat over de thema's natuur, water, voedsel, gezond leven, biodiversiteit, duurzame mobiliteit, energietransitie, circulair bouwen, sport, openbare ruimte en recreatie. Deze ambitieuze visies blijven helaas te vaak steken op papier. Samenwerking tussen gemeente, markt en bewoners verloopt stroef of loopt vast. Vertaling van visie naar uitvoering ook.

Wij, Amsterdammers en organisaties, zien de urgentie en noodzaak voor die andere samenwerking op de complexe opgaven rond GROEN. We willen verbreding van draagvlak, versterking van mede-eigenaarschap en versnelling van uitkomsten, door op gerichte opgaven met een groep experts, actieve Amsterdammers, lokale deskundigen en ambtenaren samen te werken. Door, op basis van vertrouwen, elkaars perspectief te begrijpen, een gedeeld toekomstbeeld te maken en co-creatief te werken aan nieuwe oplossingen. Met de natuur aan tafel.

Deze oproep zetten we hieronder kracht bij met (1) *het waarom en hoe*, (2) *de inhoudelijke opgaven* om anders in samen te werken, en (3) *input voor het te vormen Toekomstverbond*, met uitgangspunten en principes voor een vernieuwende manier van samenwerken. Deze input voor opgaven en het te vormen Toekomstverbond komen voort uit samenwerking tussen honderden ondertekenaars sinds de zomer van 2024.

Omdat we geen tijd hebben om te verspillen, omdat we energie niet weg willen laten glippen, omdat we het momentum willen vasthouden, roepen we de raad ook op om samen alvast met de eerste opgave te beginnen.

de Initiatiefgroep
Toekomstverbond GROEN Amsterdam
20 februari 2025

Deze oproep zetten we kracht bij met drie punten 1. Waarom en hoe: onze oproep in detail

Amsterdam bruist van GROEN. Overal in de stad zetten Amsterdammers zich in voor een natuurpositieve toekomst. We planten bomen, geven natuuronderwijs, onderhouden buurttuinen, verbouwen voedsel en vergroenen buurten. We dromen, ontwerpen en bouwen aan een sociale en eerlijke stad, waarin natuur en mens in harmonie kunnen samenleven. GROEN staat voor dat wat ons verbindt: natuur, water, voedsel, gezond leven, biodiversiteit, duurzame mobiliteit, energietransitie, circulair bouwen, sport, openbare ruimte en recreatie. De hoofdletters staan ook voor de urgentie, de breedte en de ambitie van de opgave.

De stad zoals wij die nu zien

Amsterdam heeft ambitieuze visies voor de toekomst, zoals: de Stad van Morgen; Groenvisie 2020-2050; Structuurvisie 2040; Omgevingsvisie 2050; Plan Biodiversiteit fase 1; Amsterdam maakt ruimte. Met al die verschillende ambities kunnen we op zich wel verder.

Maar in onze stad staan ruimte en GROEN onder enorme druk. De stad groeit hard, de vraag naar woningen en voorzieningen stijgt, het klimaat is dwingend en elke vierkante meter is kostbaar. Wij zien in de stad, daar waar het over GROEN gaat, dat:

- de ambities en doelstellingen van de gemeente voor een GROENe toekomst niet, te beperkt en/of te langzaam worden behaald,

- wat leidt tot onrust, onbegrip en zorgen onder vele Amsterdammers;
- ambitieuze gemeentelijke visies te vaak blijven steken op papier;
- er allerlei eenzijdige perspectieven en tegengestelde belangen bij alle betrokkenen zijn, die de beleidsvorming en uitvoering vleugellam maken en het behalen van de democratisch vastgestelde doelen bemoeilijken;
- (mede door bovenstaande) samenwerking tussen gemeente, markt en bewoners stroef verloopt of vastloopt;
- eigenaarschap en zeggenschap scheef verdeeld zijn over de stad;
- GROEN geen vaste plek heeft aan de onderhandelingstafel;
- complexe opgaven rond GROEN die elkaar wel raken, te vaak vanuit een eenzijdig of niet-integrale benadering worden aangepakt;
- GROEN in Amsterdam binnen de gemeente verdeeld is over vijf directies en daarmee weinig synergie kent;

Samenwerking zoals wij die voor ons zien

Hoe zorgen we ervoor dat bouwen niet ten koste gaat van groen, maar het juist versterkt? Door natuurpositief bouwen, slimme ruimtelijke inrichting en door betere samenwerking tussen bewoners, ontwikkelaars en andere partijen, kunnen we van Amsterdam een stad maken waar duurzaamheid en groei elkaar omarmen en versterken. En waar groene daken de skyline sieren, gevels tot leven komen en parken en

pleinen een bron van verkoeling en biodiversiteit zijn. Maar die samenwerking is niet vanzelfsprekend en veel belangen staan haaks op elkaar. Hoe organiseren we de gewenste en noodzakelijke samenwerking? Wij geloven in een nieuwe manier van samenwerken met:

- een verbindende, bewezen werkwijze die alle partijen helpt;
- een eerlijke en blijvende verdeling van eigenaarschap en zeggenschap over GROEN;
- een integralere benadering waar alle GROENe ambities en belangen in samenkomen; een eerlijke verdeling van eigenaarschap en zeggenschap over GROEN in de stad bijdraagt aan succesvolle opgaven, aan verbinding en aan sociale cohesie;
- de natuur die een volwaardige stem aan tafel krijgt;
- breed gedragen acties, uitkomsten en denkrichtingen voor de korte en lange termijn;
- als uitgangspunt dat we, door elkaars perspectief te begrijpen en van daaruit te komen tot één gedeeld perspectief, beter kunnen samenwerken;

Onze bijdrage aan stad en samenwerking

We bieden een georganiseerd GROEN netwerk, dat:

- de verbinding kan maken tussen toekomstbestendigheid, leefbaarheid en gezondheid om groei en GROEN in de stad in de even gewenste als noodzakelijke balans te brengen;
- het belang ziet er samen uit moeten te komen

en de wil heeft om dat samen met (o.a.) de gemeente willen doen (i.p.v. verbrokkeld, verdeeld, in eigen bubbels en/of pas bij escalatie);

- een lijst GROEN-opgaven heeft geprioriteerd waar de stad op aan staat en aan gaat, en daar de kansen van nieuwe samenwerking in ziet (gebaseerd op een groslijst van bijna honderd ingebrachte ideeën, kansen en oplossingen);
- sterk verbonden is, en van daaruit verdere en bredere verbinding met de stad kan maken, tot in alle haarvaten van de stad;
- voortdurend wil bijdragen aan vooruitgang en vernieuwing van inhoud en samenwerking;
- de inzet van energie, kennis, enthousiasme en ervaring kan bundelen, i.p.v. een lekkage daarvan ervaart;
- blijvende steun wil bieden aan deze beweging en aanpak (ook in relatie tot bijvoorbeeld een mogelijke Groenraad).

Daarom deze oproep

Op basis van al deze constatering, overwegingen en met dat wat het GROEN netwerk de stad kan bieden, roepen wij de gemeente Amsterdam op om anders, vernieuwend te gaan samenwerken in de stad. En om alle urgentie en ambities kracht bij te zetten, met een zo breed mogelijk draagvlak, richten we ons met deze oproep tot de gemeenteraad, het hoogste bestuursorgaan van de stad: vorm samen met ons en andere partijen in de stad een Toekomstverbond GROEN Amsterdam!

2. De opgaven om anders in samen te werken

De afgelopen maanden hebben we een inhoudelijke agenda met opgaven opgesteld om samen aan te werken. Deze hebben we op 10 februari geprioriteerd, op basis van twee vragen: welke opgaven vind je het meest urgent? En voor welke opgaven denk je dat een andere manier van samenwerken het meest kan opleveren en versnellen?

Natuurinclusief bouwen en systeemgroen Amsterdam

Integratie van Natuurinclusief en Groennorm in de Bouwnormen met respect voor werkende eco-systemen, bestaand en toegevoegd groen. Systeemgroen op gedeelde (VVE) en private daken en aan gevels geeft spanning tussen (on)toegankelijkheid en efficiëntie qua watergebruik, geeft ook kansen voor biodiversiteit. Behoud lokale energie en creativiteit.

Amsterdamse natuur in de jaarrekening

Hack the system: neem ecologie als asset op in balans, begrotingen en jaarverslagen. Financiële experts en sectoren aanspreken op de waarde van groen: meer stadsgeluk, klimaatadaptatie, lagere zorgkosten. Projectontwikkelmacht en grondprijs bepalen nu teveel beleid. Langetermijndenken, ecosysteemdiensten, preventieve financiering.

Stadslandbouw in gebiedsontwikkeling Amsterdam

Voedselproductie als transformerend, sociaal en ecologisch initiatief, voor gezonde, vitale buurten en bewustwording. Bestuurlijke wirwar: meerdere afdelingen en wethouders belemmeren vaste visie en meervoudige inzet. Ruimte-conflict: gezond groen tov euro's: alternatieve waarde (donut), bewonersparticipatie en functie-stapeling als creatieve oplossing.

Overal in Amsterdam Ecosysteem op peil

Zie en definieer het ecosysteem als totaal: bodem, bomen, beestjes, bestuivers, bramenstruiken, in grond, gebouwen, lucht, tuinen, balkons en water. Per 10m² of per hectare? Meten, normeren, stimuleren. Verschilt per gebied. Uitstijgen boven sectorale budgetten, beheerkosten, individuele wethouders. Iedereen kan bijdragen.

Versnellen extra Amsterdams groen

Tig-duizend extra bomen tot 2030 bieden kansen voor meer experimenten met zelfbeheer (bijv. geveltuinten en boomkransen). Risico's door conflict tussen uitbesteding en zelfbeheer en daarmee afhakende betrokkenheid. Roep om structurele ondersteuning via een Stadsdienst Groen & Biodiversiteit, samen met stadsreiniging.

Groen leslokaal Amsterdam

Stad als klaslokaal: integratie van schooltuinen, groene schoolpleinen en andere locaties. Curriculumaanpassing stagneert; politiek houdt zich buiten invulling natuureducatie. Bewustwordingstekort bij veel groepen over waarde en kwetsbaarheid van natuur. Koppel met productie biobased materialen en ambachtseducatie binnen integraal natuurbeleid.

Slim onderhoud voor Biodiversiteit Amsterdam

Gefaseerd onderhoud (maaien, snoeien) stuit op kenniskloof en acceptatie-tekort. Bezuinigingen en aanbestedingen onderwaarden lokale kennis; beheer vaak opnieuw aanbesteed, nieuwe aannemers. Buurtgestuurde aanpak: besparing en sociale herinvestering via deskundige, buurtgerichte groenplannen. Biodiversiteit integreren in klimaatadaptatie.

3. Input voor het te vormen Toekomstverbond

Wat wordt het Toekomstverbond dat we samen willen vormen, welk doel dient het, met welke uitgangspunten en principes en hoe willen we willen samenwerken, binnen welke voorwaarden. Hieronder volgt input uit het GROEN netwerk voor het te vormen Toekomstverbond.

Wat is het Toekomstverbond GROEN en welk doel dient het?

Het Toekomstverbond GROEN Amsterdam wordt een geformaliseerde set afspraken over langdurige, vernieuwende samenwerking tussen de gemeente Amsterdam, het GROEN netwerk van actieve Amsterdammers, (lokale) experts en andere partijen.

Vanuit het Toekomstverbond wordt gewerkt aan geprioriteerde complexe maatschappelijke opgaven (vraagstukken) rond GROEN: natuur, water, voedsel, gezond leven, biodiversiteit, duurzame mobiliteit, energietransitie, circulair bouwen, sport, openbare ruimte en recreatie. Met als doel in de stad de groei en GROEN in balans te brengen en houden, en zo met elkaar tegelijkertijd een toekomstbestendige, leefbare en gezonde stad te vormen.

Het stedelijk GROEN netwerk bundelt en biedt voor het Toekomstverbond alle beschikbare energie, kracht, kennis en ervaring: zowel inhoudelijk (zoals biodivers, natuurinclusief, klimaatproof) als maatschappelijk (zoals bewustwording, verbinding, inclusie).

GROEN Stadsgeluk!
In alles wat we doen, willen we bijdragen aan GROEN Stadsgeluk, en we meten dat Stadsgeluk. Met GROEN stadsgeluk bedoelen we een stedelijke maatstaf voor welzijn, waarbij ecologische duurzaamheid, sociale cohesie, inclusie en leefkwaliteit centraal staan.

Urgentie EN Droomkracht EN Oplossingskracht!
Het Toekomstverbond gaat werken vanuit urgentie, droomkracht, samenwerkkracht én oplossingskracht. Per opgave bepalen we samen wie daarbij nodig zijn.

Blijvende verandering
We streven altijd naar lerende samenwerking met

blijvende aanpassingen in het systeem.

Verschuiving van eigenaarschap en zeggenschap
We verschuiven in elke opgave al samenwerkend eigenaarschap en zeggenschap. Dat doen we door te werken vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de opgave, de uitwerking en de besluitvorming. Dat is een essentiële proces- en systeemverschuiving, voor zowel overheid als samenleving.

Bewezen en passende werkwijze
Voor elke opgave een passende, resultaatgerichte aanpak
We werken aan de hand van bewezen resultaatgerichte methoden voor complexe maatschappelijke opgaven. Bijvoorbeeld met de *Ma.akbank*-werkwijze, die breed wordt gedragen door de initiatiefnemers en mensen die deze oproep ondersteunen. Een Ma.akbank is geen denktank of praatgroep: er wordt gewerkt, en uitkomsten zijn uitvoerbaar.

Echte co-creatie
Samen krachten bundelen, bouwen aan nieuwe, innovatieve mogelijkheden in een open dialoog, vanaf de eerste stap van een opgave.

Passende groep deelnemers en looptijd
Twintig tot vijfenveertig deelnemers uit de stad werken samen aan een opgave. De looptijd bedraagt enkele maanden (bij eenvoudige opgaven) tot enkele jaren bij complexe opgaven.

Inhoud en proces
Vernieuwende inhoud kanz niet zonder aanpassingen in het proces. Dus altijd tegelijkertijd werken aan inhoud en proces, in een daarop ingerichte werkwijze met daartoe getrainde begeleiding.

Participatie in de werkwijze
Bij opgaven met grote maatschappelijke impact en betrokkenheid, wordt directe participatie aan de werkwijze gekoppeld (waar nodig van stedelijk naar lokaal);

Testen voor implementatie
Uitkomsten en veranderingen worden getest voor en tijdens implementatie, en daarvan wordt blijvend geleerd.

Wie en wat aan tafel
Experts, lokale deskundigen, actieve Amsterdammers en ambtenaren
Deelnemers zijn actieve Amsterdammers, activisten, ambtenaren uit alle geledingen, stakeholders, creatieven, kennisinstellingen, maatschappelijke, commerciële en andere partijen.

Geen eigenbalang
Alle deelnemers zien het belang van, en zijn in staat om het eigenbelang te overstijgen. Integraler: tegen de verkoking!
Ambtenaren krijgen de ruimte, maar zonder verkoking: rond een opgave werken altijd ambtenaren uit verschillende gemeentelijke afdelingen samen, als deelnemers/experts.

Groen aan tafel!
Groen heeft een stem. Bomen, bodem en beestjes aan tafel. Water aan tafel. Wind aan tafel. Bijen aan tafel. Natuurgezanten, zoals een bijengezant of bomengezant, zijn deelnemer.

Historie aan tafel!
Geen toekomst zonder historie. Altijd historie aan tafel! Waar komen we vandaan en wat leert dat ons?

Alle feiten op tafel!
Met joint fact finding werken we allemaal vanuit dezelfde feitelijke basis.

Alle emoties boven tafel!
Emoties mogen er zijn. We kennen elkaars emoties liever dan dat ze onzichtbaar meespelen.

Probleem/inhoud vóór partijpolitiek
Politiek volgt. Inhoud gaat voor politieke belangen en agenda's.

Samenwerken vanuit gedeeld perspectief
Van wantrouwen naar gedeeld perspectief
De werkwijze begint altijd met het delen van alle perspectieven van deelnemers rond een opgave, om van daaruit samen tot één gedeeld en gedragen perspectief te komen. Zo vinden we het gezamenlijke belang, en dat dragen we ook samen. Dat draagt bij aan groeiend onderling vertrouwen.

Samenwerken in ontmoetingen
Deelnemers komen periodiek bijeen om elkaar en elkaars perspectieven te leren kennen.
Nieuwsgierig Niet-Weten

We omarmen niet-weten en zijn nieuwsgierig naar elkaars perspectief.

Tijd en aandacht voor nuance
In een dialoog met voldoende tijd komen we verder dan zwart-wit.

Duidelijke voorwaarden
De opgaven
In elke opgave is altijd sprake van een knersende kwestie: ongemak, complexiteit en/of botsende belangen tussen stakeholders. Elke opgave is voldoende specifiek, en is relevant voor de hele stad of vanuit het lokale opschaalbaar naar de hele stad.

Bestuursopdracht
Elke opgave en de aanpak daarvoor heeft een bestuurlijke opdrachtgever en een budget. Budget kan door meerdere belanghebbende partijen bijeen worden gebracht.

Ambtenaren met invloed aan tafel
Deelnemende ambtenaren hebben mandaat of cruciale invloed binnen de ambtelijke organisatie.

Bijdrage wordt vergoed
Deelnemers die zonder opdrachtgever deelnemen en inkomen mislopen door deelname, komen in aanmerking voor een vergoeding.

Op weg naar het Toekomstverbond
Het Toekomstverbond GROEN Amsterdam legt de lat hoog, en dat heeft de stad nodig. Daarom is de eerste stap dat de gemeenteraad zich uitspreekt over deze ambitie. Om zo snel mogelijk daarna aan de slag te kunnen. Het GROEN netwerk zal zich verder organiseren, passend bij de gedeelde ambitie. Dan kunnen we aan tafel om het Toekomstverbond verder uit te werken. Ontwikkeling en bewaking van het Toekomstverbond vraagt o.a. om een verantwoord organisatiemodel en om onafhankelijke begeleiding.

Ondertussen
We kunnen al aan de slag met de beoogde GROEN opgaven, met de afspraak dit te doen in de geest van de bovenstaande doelen, uitgangspunten en werkwijze van het te vormen Toekomstverbond.

Toekomstverbond GROEN Amsterdam
INITIATIEFGROEP

GROEN staat voor dat wat ons verbindt: natuur, water, voedsel, gezond leven, biodiversiteit, duurzame mobiliteit, energietransitie, circulair bouwen, sport, openbare ruimte en recreatie. De hoofdletters staan ook voor de urgentie, de breedte en de ambitie van de opgave. We willen de natuur aan tafel!

Onderteken de oproep!

(Of stuur het per post)

Ik sta achter de inhoud van deze oproep, en door deze oproep te ondertekenen steun ik het komen tot een Toekomstverbond.

Zorg dat je ondertekening vóór 7 maart ontvangen is!

naam & plaats

handtekening

☐ mijn naam mag niet getoond op de website www.Buurtgroen020.nl

Onderteken online:
<http://buurtgroen020.nl/oproepGROEN>